

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної і слов'янської філології

Курсова робота
з івритської філології
на тему:

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ І ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОБУТОВОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ У СУЧАСНІЙ МОВІ ІВРИТ**

Студентки групи Івр18-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Мова іврит, єврейська література
та переклад, друга східна мова, західноєвропейська
мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.063 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – іврит
Бевзюк Яніни Віталіївни

Науковий керівник: викл. Марченко Ірина Сергіївна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОБУТОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ МОВІ ІВРИТ	5
1.1. Дефініції понять "термін", "термінологія", "терміносистема" у сучасній лінгвістиці.....	5
1.2. Дослідження побутової термінології в сучасній лінгвістиці.	8
Висновки до Розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ІВРИТСЬКОЇ ПОБУТОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	12
2.1. Класифікація побутової термінології сучасної мови іврит	12
2.2. Історія походження та використання побутової термінології мови іврит	14
2.3. Іншомовні запозичення у побутовій термінології сучасної мови іврит	20
Висновки до Розділу 2	25
ВИСНОВКИ	26
АНОТАЦІЯ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

ВСТУП

Побутові терміни як у івриті, так і у інших мовах, мають велике значення з багатьох точок зору, що відбивається на культурі, комунікації та їх ролі в історичному контексті мови. Вони складають основну частину розмовного спілкування в повсякденному житті, та використовуються для опису різних аспектів сьогодення, навколишнього середовища, сімейного життя, роботи, хобі та багатьох інших ситуацій. Тому, побутова лексика є своєрідним фундаментом для носіїв та людей, що вивчають мову як іноземну, оскільки саме вона є лексичною базою, необхідною для того, щоб зрозуміти тексти, почати спілкування та інтегруватися у середовище. Без побутових термінів важко мати уявлення про повсякденний обмін інформацією між людьми, адже ці лексичні одиниці роблять спілкування більш зрозумілим та природнім. Вони відображають багату культурну спадщину, досвід та спосіб життя попередніх поколінь. Багато з них мають глибокий історичний контекст, пов'язаний з традиціями, релігійними ритуалами та історичними подіями, які мають неабияке значення для збереження ідентичності. Особливо це важливо для єврейського суспільства, бо мова іврит є однією з найдавніших мов, яка бере свій початок з біблійних текстів. Тож, історичний та культурний контекст у мові дуже значущий для сучасного населення Ізраїлю, а термінологія побуту, яка є відображенням усього вище переліченого – це своєрідний ключ до розуміння івриту та культури в цілому. До того ж, побутові терміни – це також важливі лінгвістичні об'єкти, метою яких є не тільки забезпечення спілкуванням, а й відображення структурних, семантичних та функціональних особливостей мови. Вони можуть еволюціонувати з часом, змінювати форму, звучання і навіть значення унаслідок модифікацій культури та соціуму. І, оскільки ця мова є унікальною та знаходиться у стадії постійного розвитку, варто постійно досліджувати, удосконалювати та розвивати її словниковий склад.

Актуальність нашого дослідження полягає у необхідності вивчення та аналізу побутової термінології, як вагової частини словникового складу мови іврит.

Метою роботи є всебічний аналіз побутових термінів, ознайомлення з їхнім походженням, історичним розвитком протягом часу та зв'язком з єврейською

культурою, визначення їх ролі в ізраїльському суспільстві і оцінка аспектів сучасного використання.

Завдання дослідження :

- Надати дефініції поняттям «термін», «термінологія» та «терміносистема»;
- Проаналізувати теоретичні засади дослідження побутової термінології в сучасній лінгвістиці;
- Дізнатися про сучасне вживання повсякденних термінів на івриті;
- Простежити виникнення та розвиток цих термінів;
- Надати класифікацію побутових термінів;
- Виокремити запозичення у побутовій термінології сучасної мови.

Об'єктом дослідження виступає військова термінологія в мові іврит.

Предметом цього дослідження є процес формування та використання івритських побутових термінів.

Матеріалом дослідження виступають словники та глосарії, етнографічна література, художня та наукова література, статті та веб-сайти.

Методи дослідження:

- Аналіз численної літератури;
- Етнографічні дослідження;
- Порівняльно-історичний аналіз;
- Класифікаційний метод.

Наукова новизна цієї роботи полягає у всебічному аналізі, дослідженні історичного розвитку, сучасного вжитку та запозичень побутової мови іврит.

Практичне значення даного дослідження полягає в його актуальності для людей, що вивчають мову іврит та тих, хто прагне краще розуміти структуру та семантику побутової термінології в мові іврит.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОБУТОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ МОВІ ІВРИТ

1.1. Дефініції понять "термін", "термінологія", "терміносистема" у сучасній лінгвістиці.

Основна роль термінології полягає у встановленні систематизованої та уніфікованої лексики, що використовується в певній галузі знань, а також у забезпеченні чіткої та однозначної комунікації та є основою для упорядкування знань на основі взаємозв'язків понять (загальна теорія науки, концептуальна класифікація для кожної наукової дисципліни), передачі знань, навичок і технологій (освіта, навчання, читання науково-технічних текстів тощо), формування та розповсюдження науково-технічної інформації (наукове написання та редагування, видавництво), перекладу науково-технічних текстів іншими мовами, абстрагування та конденсації предметної інформації (Felber, 1984, с.1). Вона використовується для запобігання непорозуміннь і сприяє точності та ясності в обміні інформацією. Стандартизована термінологія допомагає уникнути плутанини та двозначності в розумінні понять. Чітка та узгоджена термінологія пов'язує різні галузі знань і сприяє ефективному розвитку науково-технічних досліджень. Крім того, має неабиякий вплив на освіту та навчання, створює стабільну базу знань для навчання студентів і майбутніх фахівців у певній галузі, сприяє їхньому освітньому прогресу і професійним навичкам. Щодо побутової термінології, то вона допомагає нам описувати та розуміти різні аспекти нашого навколишнього середовища і взаємодії з ним у повсякденному житті. До того ж саме цей її підрозділ термінології має свою безперечну значущість і відіграє ключову та фундаментальну роль у різних сферах життя.

Термін (лат. *terminus* – межа, рубіж) – це слово або словосполучення, що характеризує особливе поняття в будь-якій галузі виробництва, науки, мистецтва або суспільного життя (Карпенко, 2006, с. 217).

Для термінів характерні такі ознаки:

- системність,
- наявність дефініції,
- денотативність,
- точність,
- стислість,
- однозначність,
- відсутність синонімів,
- милозвучність (Фурт, 2020, с.19-20).

В.І. Карабан визначає терміни як лінгвістичні символи, що позначають поняття в спеціалізованих галузях науки і техніки. Він стверджує, що науково-технічна термінологія є невід'ємним компонентом науково-технічної документації (2004, с. 315).

Термін – це найкоротше визначення поняття, що належить до конкретного елемента зовнішнього або внутрішнього світу людини, відповідно до законів мови країни. Термін – це мовна назва поняття, що перебуває у вузлі абстрактно-логічної схеми усвідомленого сприйняття людиною зовнішнього або внутрішнього світу. Іншими словами, термін позначає вузлову точку свідомості людини про процес взаємодії із зовнішнім або внутрішнім світом (Таланчук, 1995, с. 33).

Згідно з Вакуленком термін – це одиниця лексичного рівня, тобто слово або словосполучення, яка позначає певне поняття у відповідній галузі людської діяльності, утворює функціонально-тематичний клас галузевої лексики і є органічним (системним чи позасистемним) елементом термінологічного фонду (2015, с. 24)

Термін може існувати тільки як елемент термінологічної системи. При цьому під термінологічною системою розуміють упорядковану сукупність термінів, що адекватно

виражає понятійний апарат теорії, яка описує ту чи іншу спеціальну галузь людського знання або діяльності.

Таким чином, термінологія – це спеціалізована або наукова термінологія, що засвоюється в процесі поглибленого вивчення певної науки або при входженні в конкретну спеціалізовану галузь чи професію (Карпенко, 2006, с.216-217).

Коли йдеться про термінологію, то лінгвісти зазвичай розрізняють: а) галузь лінгвістики, що вивчає термінологію; б) спеціалізовану лексику, яка складається з усіх слів певної мови (наприклад, «англійська термінологія»); в) спеціалізовану лексику та галузеві терміни (Фурт, 2020, с. 18).

Термінологія як наука вивчає правила і закономірності утворення, розвитку та функціонування термінів у певній галузі людської діяльності. Користується вона статистичним та аналітичним методами дослідження (Вакуленко, с.15, 2013).

Термінологія є джерелом термінологічної системи. Однак, на відміну від термінології, термінологічні системи формуються не разом із формуванням конкретної науки, а відповідно до теорії або етапів формування цієї науки. Термінологічна система не обов'язково має ґрунтуватися на науковій теорії. У деяких випадках достатньо поняття або узагальненої ідеї (Васенко, с.85, 2008)

Термінологічна система – це система термінів у певній галузі або підгалузі науково-технічного знання, яка обслуговує наукову теорію чи наукову концепцію.

Термінознавство – це наука, яка вивчає спеціальну, фахову лексику з точки зору її типології, походження, форми, змісту та функціонування, а також використання, впорядкування та творення. Початок термінотворення пов'язаний з іменами австрійського вченого Огейна Вюстера Нубасова, який видав свої перші праці в 30-х роках ХХ ст. На даний час в термінознавстві відокремився ряд самостійних напрямків дослідження (Білозерська, 2010, с.15-16).

Важливо зазначити, що термінологія постійно розвивається. З появою нових знань і технологій з'являються нові терміни, а старі можуть втратити свою актуальність.

1.2. Дослідження побутової термінології в сучасній лінгвістиці.

Побутова термінологія є важливим компонентом лексичної системи мови, оскільки відображають матеріальну культуру та побут її народу. Вивчення побутової лексики дає змогу простежити історичний розвиток мови та зрозуміти особливості побуту і світогляду її носіїв. Очевидно, що до побутової лексики належать слова, які широко використовуються в повсякденному житті. Сучасні лінгвісти стверджують, що найближче до загальноживаної лексики стоїть саме побутова лексика, яка вирізняється своєю повсякденністю. Водночас не дивно, що категорія побутової лексики – це вельми динамічна група, що відображає соціальні реалії та спосіб життя, фіксує появу в мові нових об'єктів і речей та зникнення інших, застарілих (Мацько, 2003, с. 43). Отже, це окремий лексичний пласт, що містить слова, які позначають предмети і явища, поширені в повсякденному житті всіх груп населення даної місцевості. Більшу частину побутової лексики становлять народні назви одягу, взуття, кухонного начиння, їжі, будівель, тварин, рослин, рис характеру людини, ігор, звичаїв, ритуалів і сільськогосподарських термінів, які є дуже різноманітними та цікавими за своїм походженням та часом виникнення (Русанівський, Тараненко, 2004, с.493).

В сучасній лінгвістиці ця галузь вивчення мови набуває все більшого значення, оскільки вона дозволяє краще розуміти мовне середовище, в якому живуть носії мови. Вивчення повсякденних термінів, як і будь-яких інших, ґрунтується на різних теоретичних підходах, включно із семантикою, лексикологією, антрополінгвістикою та етнолінгвістикою. Науковці аналізують не лише самі слова, а й контекст їхнього вживання, семантичні відносини між ними та ту роль, яку вони відіграють у формуванні ментальних уявлень суспільства. Одним з основних напрямів вивчення повсякденних термінів є аналіз і класифікація понять, що їх утворюють. Учені вивчають семантичні поля різних понять, їхню історію та еволюцію. Також вони вивчають взаємодію між повсякденними термінами різних культур і зміни, що відбуваються внаслідок соціокультурних процесів. Для аналізу побутовизмів використовуються різні методи,

зокрема дескриптивний аналіз, етимологічні дослідження, асоціативні експерименти та методи когнітивної лінгвістики (Smith, 2018, с.7). Дослідження цієї категорії термінології може здійснюватися завдяки різним підходам та методам, наприклад:

- Етнографічні методи, де дослідники проводять спостереження в реальних спільнотах, спілкуються з носіями мови та спостерігають за мовними практиками в різних аспектах повсякденного життя;
- Анкетування та інтерв'ю, у яких носіям мови роздають анкети, щоб з'ясувати, які терміни вони вважають повсякденними, як вони їх вживають і які асоціації з ними пов'язують;
- Аналіз мовних змін, де простежують зміни у повсякденних термінах з плином часу, що відображають культурні, соціальні та технологічні зміни в суспільстві;
- Когнітивна лінгвістика, що вивчає, як люди виражають і сприймають поняття за допомогою мови, щоб зрозуміти, як формуються повсякденні терміни і як вони відображають певне мислення та культурний контекст;
- Лексичні дослідження, у яких вчені укладають словники повсякденних термінів, збираючи і систематизуючи терміни з різних сфер життя (Felber, 200, с.191-195).

Щодо мови іврит, то дослідження побутової термінології базується здебільшого на текстах Священного Письма (ТаНаХ), оскільки іврит, раніше вважався мертвою мовою, яка пережила феноменальне відродження протягом ХІХ століття. Такі ентузіасти, як Еліезер Бен Єгуда, почали використовувати його в повсякденному житті, стимулюючи створення шкіл, газет та книг мовою іврит. Процес відродження мови, підкріплений сіоністичним рухом, став ключовим фактором у проголошенні незалежності Держави Ізраїль в 1948 році, де іврит здобув статус офіційної мови (Hoffman, 2004, с.190-191). Основна маса слів відродженого івриту була запозичена з класичного івриту, тобто з давньої біблійної мови, тому і більшість побутової термінології походить звідти .

Еліезер Бен Єгуда мав великий вплив на відновлення мови іврит, використовуючи Біблію як одне з ключових джерел. Він вірив, що відродження іврити повинно бути засноване на класичній біблійній мові, яка була спільною для єврейського народу протягом століть. Він вивчав та адаптував граматику та словниковий запас іврити з текстів ТаНаХу, роблячи їх більш доступними та зрозумілими для сучасного спілкування, використовував біблійні корені для створення нових слів, необхідних для сучасного життя. Наприклад: правда – אמת, родина-משפחה, ключ-מפתח, день-יום (הקדמה ללשון העברית). Він використовував архаїчні слова та конструкції мови Біблії для створення нових виразів, які відповідали сучасним потребам.

Практичні труднощі використовувати у побуті лише іврит були різноманітними. У той час у мові іврит бракувало саме тих побутових термінів, необхідних для опису щоденних домашніх справ. Навіть сам Бен Єгуда не міг висловлюватися вільно й легко. Так, покійний професор Рівлін в особистому спілкуванні з автором зазначив, що, наприклад, коли Бен Єгуда хотів, щоб його дружина налила йому чашку кави з цукром, він не міг сказати такі слова, як «чашка», «блюдечко», «налийте», «ложка» тощо, і сказав дружині, по суті: «Візьми те й таке, і роби так, і принеси мені це і це, і я вип'ю». Так, наприклад, доктор А. Масі, пізніше один із провідних учасників відродження мови, з гордістю вказує, що під час свого візиту до Росії в 1887 році Бен Єгуда вже зміг дати повсякденні прості назви всьому посуду та їжі виставленій на столі, що в той час вважалося неможливим для єврейської мови (Felman, 1978, с. 112-113). Щодо створення нових слів різних категорій, то Бен Єгуда та інші зробили заяву в Товаристві простої мови, заснованому в 1889 році, і як зазначено в протоколах: «Комітет з літератури шукатиме в записах усієї єврейської літератури та виділить усі єврейські слова... і опублікує їх, щоб вони були відомі всім. Комітет також створить нові слова і зв'яжеться з найкращими граmaticами та авторами нашої мови, щоб досягти згоди щодо них». (Fellman 1973: 46)

Висновки до Розділу 1

Побутові терміни є важливою частиною мови, що відображає життя і культуру людей. Їхнє вивчення дає змогу простежити історичний розвиток мови та зрозуміти світогляд її носіїв. Сучасні лінгвісти вивчають побутову термінологію за допомогою різних методів, включно з анкетуванням, аналізом мовних змін і когнітивною лінгвістикою. В івриті, мові з багатою історією та глибокими духовними коренями, вивчення повсякденних термінів має особливе значення. Їхнє джерело - Біблія, священна книга, що протягом століть формувала світогляд єврейського народу. Еліезер бен Єгуда, відомий як "батько сучасного івриту", черпав натхнення саме з цієї скарбниці, прагнучи відродити мову своїх предків. Дослідження побутової термінології дає змогу не лише зрозуміти мову, але й зазирнути в душу народу, його цінності, вірування та світогляд. Це подорож крізь час, культуру та історію, можливість відчутти зв'язок з минулим та сьогоденням. Дослідники не лише аналізують самі слова, але й вивчають звичаї, традиції та вірування людей, з якими ці слова пов'язані. Це дозволяє їм отримати більш глибоке та всебічне уявлення про мову. Вивчення побутової термінології івриту має свої особливості. Оскільки ця мова протягом тривалого часу вважалася мертвою, а потім була відроджена, значна частина побутових термінів івриту запозичена з біблійної мови. Це робить їх вивчення не лише лінгвістичним, але й культурно-історичним завданням. Отже, дослідження побутової термінології є важливою галуззю сучасної лінгвістики, що відкриває нові можливості для розуміння мови, культури та світогляду людей

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ІВРИТСЬКОЇ ПОБУТОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

2.1. Класифікація побутової термінології сучасної мови іврит

Побутова лексика – це мова, яку ми використовуємо щодня в повсякденному житті. Ці слова оточують нас із самого раннього віку, тому вони сприймаються нами природньо. Оскільки ця лексика використовується в повсякденному спілкуванні, немає потреби звертатися до словника, щоб зрозуміти її. Вона є розмовною та найбільш часто використовуваною в повсякденному житті. Лексика, що використовується вдома, в будь-якому місці та ситуації.

Вивчення лексичної системи мови – одне з ключових завдань мовознавства. Важливою частиною цієї системи є назви предметів побуту, які відображають картину повсякденного життя людей. Ця частина лексики має велике значення для різних наук, таких як етнографія та історія, оскільки відображає особливості життя різних народів. Побутова лексика – одна з основних тематичних груп мови іврит, яка привертає увагу лінгвістів. Сучасна лексикологія зосереджена на розвитку теорій семантичного аналізу лексики мови, дослідженні та вивченні окремих семантичних груп у побутовій лексиці (Шевчук, 2021, с.147). У лінгвістиці відсутнє загальноприйняте визначення терміна "побутова лексика". Спеціальні дослідження, присвячені проблемі побутової лексики, включають у свій зміст усі слова, які описують предмети і явища, пов'язані з повсякденним життям і веденням домашнього господарства. Ці лексичні одиниці найчастіше не входять до підсистеми термінів, що потребувало б спеціальних знань у вузькій галузі людської діяльності.

За визначенням О. Нечитайла, що міститься в енциклопедії, побутова лексика – це лексика, що містить слова, які позначають предмети і явища, та мають поширення у побуті усіх груп населення («Енциклопедія української мови», 2004, с.493). Вона

охоплює назви господарських предметів, житла, меблів, їжі та напоїв, кухонного начиння та посуду, одягу, тварин, знарядь праці. Також це можуть бути дефініції розваг, обрядів, ігор та трудових процесів.

Повсякденну лексику можна поділити на загальну та діалектну. Загальна лексика – це лексика, що використовується всіма носіями мови і є спільною для всієї мовної спільноти, наприклад, «хата», «стілець», «фартух», «борщ», «сало» (в українській мові) та «תפילה», «בית», «חומס», «פלאפל», «אוכל», «כסף» в івриті, наприклад. Діалектна лексика – це лексика, яка характерна для певного регіонального діалекту і використовується не всіма носіями мови.

Базуючись на різних дослідженнях та зокрема на праці В. Німчука (2012, с.12-14), ми пропонуємо власну семантичну класифікацію :

1. Предмети та об'єкти

- 1.1. Меблі: стіл - מדפים – полиці, מיטה, - ліжка, ארון, - шафа, ספה, - диван, כסא, - стілець, שולחן, - стіл.
- 2.1. Кухонне приладдя та посуд: тарілка - מחבת, - сковорідка, ספל, - чашка, כוס, - келих, צלחת, - каструля, סכין - ніж, כף, - ложка, סיר, -
- 3.1. Побутова техніка: холодильник - טלוויזיה, - телевізор, מכונת כביסה, - пральна машина, מקרר, - мікрохвильова піч, מגהץ - праска, שואב אבק, - пилосос, מיקרוגל, -
- 4.1. Домашнє приладдя та декор: відро- שעון, - годинник, נר, - свічка, מנורה, - лампа, לילי, - відкривачка для пляшок, פתחון, - килим, מפתחות, - картина, שטיח, - дзеркало, ציור, תמונה, - вилон - זילון - занавіска, מראה, -
- 5.1. Назви житла: готель- מעונות, - будинок, מלון, - квартира, בית, - кімната, דירה, - гуртожиток -
2. Їжа та напої: печиво - מ'ясо, מיץ, - с'ік, יין, - вино, קפה, - кава, מלח, - сіль, חלב, - молоко, עוגיות, - риба, בשר, - суп, דג, - салат, מרק, - сир, סלט, - яйця, גבינה, - овочі, ביצים, - фрукти, ירקות, - чай, תה, - вода, מים, - спеції -
3. Одяг та аксесуари: עגילים-сережки, пальто - סנדלים, - сандалі, נעלי ספורט, - кросівки, מגפיים, - чоботи, מכנסיים, - штани, תחתונים, - труси, חליפה, - куртка, מעיל, - футболка, ג'קט, - сорочка, חולצה, -

розмовляють івритом. Біблійний іврит засвідчено на кам'яних табличках XIV століття до н. е., а потім він став письмовою мовою поколінь Ізраїлю, які заснували своє царство в землі Ханаан у XI столітті до н. е. На сьогоднішній день не збереглося жодного рукопису, який належить до того періоду, але кілька біблійних текстів точно відтворено в Кумранському кодексі, знайденому біля Мертвого моря, багато з яких датують I століттям до нашої ери. Серед кумранських рукописів – давньоєврейські оригінали апокрифічних книжок, які раніше були відомі тільки в грецьких та ефіопських перекладах. Стародавній іврит представлений численними написами і листами, датованими з 14 століття до нашої ери по 132-35 роки нашої ери. На початку цього періоду трапляється глосарій, дуже схожий на стародавній іврит, написаний у Тель-ель-Амарні, тобто в доізраїльському Ханаані. Через століть трапляється писемність Бар-Кохби. Окрім того, маємо календар з Гезера (X ст. до н.е.), близько 70 остраконів із Самарії (VIII ст. до н.е.) та сотню з Арада (VII - поч. VI ст. до н.е.), листи з Лахіша (VI ст. до н.е.) та напис у Силоамському тунелі (VII ст. до н.е.). (אַתָּר הָאֲנָצִיקְלוֹפֵדִיָּה הַיְהוּדִית הַפְּזוּפָה , הָעֵבְרִית)

Всі ці позабіблійні матеріали дуже цінні, оскільки вони засвідчують лексичний склад, структуру й вимову, про які неможливо дізнатися з інших джерел, та додатково проливають світло на класичний біблійний іврит : письмова норма існувала паралельно з усними варіантами, котрі зрештою утворили норму письмового пізньобіблійного івриту, крім усього іншого, представленого такими текстами, як Пісня Пісень та Еклезіаст, кількома псалмами та центральною оповіддю книги Йова. Пізньобіблійний іврит, в свою чергу, мав свій усний варіант, яким було закладено наступну стадію розвитку мови. Справді, від II ст. до н.е. і пізніше письмові документи підтверджують фактичну зміну у граматиці мови. Ця стадія відома як рабиністичний, або мішнаїтський іврит – за назвою найважливішої пам'ятки, написаної цією мовою – Мішни, зібрання усних правових дебатів, які цілком побудовані на зафіксованому письмовому законі – Торі. Інші документи, що відбивають цю ж стадію, є юридичними трактатами, зокрема Мехілта, Сіфра, а також мідраші, що складаються з коротких оповідей та коментарів, -

як галахічних (правових), так і агадичних (філософських та літературних) (Hoffman, 2004, с.172). Усі ці тексти відбивають усну мову, якою говорили між II ст. до н.е. та III ст. н.е. і яка, радше за все, походить від розмовного варіанту, що ним спілкувались у пізні біблійні часи, хоча існують застереження щодо послідовності мовної еволюції до цієї межі, оскільки ця еволюція не завжди відбивається в документах відповідного періоду. Давній іврит перестав бути засобом спілкування у III ст. н.е., зберігаючись лише в письмовій формі.

Іврит, який належить до семітської мовної сім'ї, розвивався протягом тисячоліть під впливом багатьох різних культур і мов. Біблія, безсумнівно, є одним із найважливіших джерел слів для сучасного івриту. Її вплив на мову відчувається у багатьох аспектах, від основної лексики до складних граматичних структур. Вона містить величезну кількість слів, які й досі використовуються в сучасній мові іврит. Ці слова охоплюють широкий спектр тем, включаючи релігію, етику, природу, людські стосунки та абстрактні поняття. Багато з цих слів стали невід'ємною частиною мови івриту, і їх значення в основному збереглися протягом тисячоліть.

Навряд чи можливо датувати різні книги біблійного івриту на лінгвістичній основі, але загалом вчені прийняли такий тристоронній поділ:

1. Архаїчний біблійний іврит – представлений переважно поезією П'ятикнижжя та раних пророків.
2. Стандартний біблійний іврит, що представляє біблійну прозу.
3. Пізній біблійний іврит, який він з'являється в Хроніках та інших книгах (Kutsher, 1982, с.12)

Коли ми звертаємося до Біблії, ми знаходимо відповіді на питання, які, здавалося б, були втрачені з плином часу. Кожне слово, кожен вираз має свою історію та походження. Тому, звернення до Біблії, щоб вивчити мову повсякденних термінів, є не лише актом

навчання, але й відкриттям дверей у світ давньої мудрості та традицій, які залишили свій слід у сучасному світі. Ось приклади слів з першоджерел:

1. בַּיִת – «дім»: термін, що постійно використовується у Біблії у побутовому контексті . Наприклад, у Бутті 12:1, де Бог дає настанови Аврааму та книзі Вихід 1:1.

(וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָה: (בראשית יב:א)

«І промовив Господь до Аврама: Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу» (Бут. 12:1)

(וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: (שמות א:א)

«А оце ймення Ізраїлевих синів, що прийшли з Яковом до Єгипту. Кожен із домом своїм прибули» (Вих. 1:1)

2. לֶחֶם - «хліб»: часто зустрічається у різних частинах Берешіту та інших книгах. Наприклад у Бутті 3:19, де Бог виголошує покарання Адамові після гріхопадіння та книзі Второзаконня 10:18.

(בְּזַעַת אֶפְיֶךָ תֹאכַל לֶחֶם עֵד וְשׂוֹבֶךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי־עָפָר אֶתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב: (בראשית ג:יט)

«У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж поки не вернешся в землю, бо з неї ти взятий» (Бут. 3:19)

(עֲשֵׂה מִשְׁפָּט יְתוֹם וְאַל־מַגְּנֶה וְאַתֵּב גֹּר לְתֵת לוֹ לֶחֶם וְשִׁמְלָה: (דברים י:יח)

«Він чинить суд сироті та вдові, і любить приходька, щоб дати йому хліба й одягу» (Втор.10:18)

3. בגד - «одяг»: приклад використання у книзі Левит 19:19, Першій книзі Царів 1:1.

אַתְּחַקְתִּי תִשְׁמְרוּ בְּהַמְתָּדָהּ לֹא־תִרְבִּיעַ כְּלָאִים שָׂדֶךְ לֹא־תִזְרַע כְּלָאִים וּבְגָד כְּלָאִים שָׁעֲטָנֹו לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ: (ויקרא יט:ט)

«Постанов Моїх будете дотримувати. Не зробиш, щоб худоба твоя злучувалася двоїсто. Поля свого не будеш обсівати двоїсто. А одяга двоїста, мішанина ниток, не ввійде на тебе» (Лев. 19:19)

(וְהַמְלִיךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בִיָּמָיו וַיִּכְסְהוּ בְּבִגְדִים וְלֹא יָחַם לוֹ: (מחכים א א:א)

«А Давид постарів, увійшов у літа. І покривали його одягами, та не було йому тепло» (1 Цар. 1:1)

4. אור – «світло»: це слово використовується для позначення світла або протилежності до темряви. Наприклад, у Бутті 1:3 описується створення світла.

(וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי־אֹר: (בראשית א:ג)

«І сказав Бог: Хай станеться світло! І сталося світло» (Бут. 1:3).

5. שַׁבָּת – «суббота»: цей термін використовується для позначення сьомого дня тижня, який є днем відпочинку та святкування. Наприклад, у Вихід 16:23 згадується, що суббота - день відпочинку.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שְׁבֻתוֹן שְׁבֻת־קֹדֶשׁ לַיהוָה מִקֹּדֶשׁ אֶת אֲשֶׁר־תֹּאכְלוּ אִפֹּי וְאֶת אֲשֶׁר־תִּבְשְׁלוּ בַשֶּׁלֶו
(וְאֵת כָּל־הַעֲלֹף הַגִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמַרְתַּי עַד־הַבֹּקֶר: (שמות טז:כג

«А він сказав до них: Це те, що говорив Господь: Повний спокій, субота свята для Господа взавтра. Що будете пекти печіть, а що будете варити варіть, а все позоставте покладіть собі на сховок до ранку» (Вих.16:23)

6. סֵפֶר - «книжка»: це слово також часто трапляється у Танасі , до прикладу у Бутті 5:1 та книзі Естер.

(וְהָ סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אֲדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ: (בראשית ה:א

«Оце книга нащадків Адамових. Того дня, як створив Бог людину, Він її вчинив на подобу Божу» (Бут 5:1).

בַּלַּיְלָה הַהוּא נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהַבִּיא אֶת־סֵפֶר הַזְּכָרֹנוֹת דְּבַר־יְהִיִּים וַיְהִי נִקְרָאִים לְפָנָי הַמֶּלֶךְ: (אסתר א:ו)

«Тієї ночі втік був сон від царя, і він сказав принести Книгу пам'яток, Хроніки, і вони читалися перед обличчям царським» (Ест. 6:1)

7. חַיָּוָה - «тварина,худоба»: під час прочитання біблійного тексту можна часто зустрічати назви різної худоби, а також цей термін, що позначає загальну назву усіх видів. Наприклад у Бутті 1:20.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ גִּפְשׁ חַיָּה וְעוֹף עֹלָמָה עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם: (בראשית א:כ)

«І сказав Бог: Нехай вода вироїть дрібні істоти, душу живу, і птаство, що літає над землею під небесною твердю» (Бут. 1:20)

8. כַּד – «кувшин, глечик»: його значення може трохи варіюватися залежно від контексту, приклади використання у Бутті 24:14 та книзі Проповідника (Еклезіяста).

וַהֲיָה הַנְּעִר אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֵי הַטִּיבָנָא כַּדָּף וְאֲשֶׁמָה וְאֲמָרָה שְׂמָה וְגַם־גְּמְלִיף אֲשֶׁקָה אֲתָהּ הַכְּחָף לַעֲבָדָהּ לִי־צָחֶק וְכָה אֲלַע כִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנָי (בראשית כד:יד)

«І станеться, що дівчина, до якої скажу: Нахили но глека свого, я нап'юся, а вона відповість: Пий, і так само верблюди твої я понапуваю, її Ти призначив для раба Свого, для Ісака. І з цього пізнаю, що Ти милість учинив з моїм паном» (Бут. 24:14)

עַד אֲשֶׁר לֹא־ (ירחק) [יִרְחַק] תִּכְבֵּל הַכֶּסֶף וְתַרְזַן גְּלַת הַזָּהָב וְתִשָּׁבֵר כֹּד עַל־הַמַּבּוּעַ וְנָרַץ הַגְּלָגַל אֶל־הַבּוֹר: (מגילת קהלת יב:ו)

«аж поки не пірветься срібний шнурок, і не зломиться кругла посудина з золота, і при джерелі не розіб'ється глек, і не зламається коло, й не руне в криницю» (Проп. 12:6)

Ці приклади демонструють, як ці побутові терміни використовуються в різних частинах Танаху для описування різних аспектів життя та суспільства давніх ізраїльтян. Відкриваючи сторінки Біблії, ми знаходимо невичерпне джерело слів, які описують їжу, одяг, житло, ремесла, торгівлю, релігію та соціальні структури того часу. Ці слова, випробувані віками, і досі використовуються в сучасній мові іврит, несучи в собі глибину та історичну цінність.

2.3. Іншомовні запозичення у побутовій термінології сучасної мови іврит

Крім глибокого біблійного коріння, повсякденна термінологія івritу несе в собі сліди багатьох мов, з якими його носії стикалися протягом історії. Це свідчить про динамічну

природу мови та її здатність адаптуватися до культурних впливів і нових реалій. Запозичені слова мають лексичний вплив на сучасний іврит, це явище є невід'ємною частиною і часто з'являються у щоденному івриті. Як правило, це може бути пов'язано з такими сферами, як неформальна мова, сленг і технологічна мова. Матеріальне (лексичне) запозичення — запозичення, за якого з іноземної в рідну мову входить лексична одиниця повністю. Багато запозичених слів утратили свій іншомовний вигляд і давно стали «рідними» в мовах (Кочерган, 2001, с.229-230). Запозичення – це процес, під час якого елементи іноземної мови з'являються і закріплюються в конкретній мові. Це невід'ємна частина функціонування мови та історичних змін, а також одне з основних джерел набуття лексики. Це також частина багатства словникового запасу та джерело нових коренів слів і словотворчих елементів, автентичний елемент мови. Процес запозичення лежить в основі мовної діяльності. Тому, незважаючи на те, що частка запозичених елементів у мові значна, підрахувати їхню точну кількість неможливо. Це пов'язано з постійним збільшенням кількості іншомовних елементів, що проникають у мову, а також зі зростаючими труднощами у встановленні походження слів унаслідок асиміляції (Jespersen, 1964, с.208).

Використання запозичених слів у сучасному івриті було також невід'ємною частиною відродження мови, і Елізер Бен Єгуда та його колеги-лінгвісти усвідомили важливість івritу в єврейському культурному та соціальному контексті та розробили ідеї щодо того, як це зробити реальністю. Загальна стратегія, яка охоплювала більшість аспектів мови, включала використання запозичених слів. Бен Єгуда визнав, що івritу бракує термінів, необхідних у сучасному суспільстві, як-от у предметах медицини, життя тварин і природи, одягу, домашнього господарства, сучасного обладнання, культури, політики та військових справ. Це було доповнено очевидною потребою в нових дієсловах, прикметниках, похідних іменниках і додаткових загальних словах (Hemmingby, 2011, с.38) Дослідники івritу використовували різні прийоми для створення нових слів, як-от пряма транслітерація з іноземної мови на іврит, побудова івритських фраз, що відповідають значенню окремого іноземного слова, і використання

«квітчастого» слова з Біблії. Проте Бен Єгуда був твердо переконаний, що сучасний іврит має бути чистою, простою та чистою мовою. Він вважав за краще, щоб кожне іноземне слово було замінено одним словом на івриті, і загалом, іноземні запозичення повинні були бути відкинуті. Але, все ж-таки, запозичених слів у івриті існує багато. У періоди біблійного та мішнаїтського івриту іноземні запозичення надійшли з аккадської, арамейської, грецької, латинської, перської та інших мов. Багато запозичень було автоматично адаптовано до сучасного івриту, і на додаток до цього майже весь словник стандартного біблійного івриту був асимільований до сучасного івриту (Kutscher, 1982, с.197).

Запозичення з несемітських мов, як правило, досить легко виявити, оскільки їхній «корінь» чужий семітським мовам. З цієї причини складніше, але тим не менш можливо ідентифікувати слова, запозичені з семітської мови. Є способи, за допомогою яких ми можемо досягти цілком задовільних результатів у цьому відношенні:

1) Відмінності в звукових змінах у різних семітських мовах дозволяють нам ідентифікувати як неєврейські ті корені, які виявляють звукові зміни, чужі івриту. 2) Дуже часто тип певного іменника є чужим або принаймні незвичайним для івриту.

3) Корінь відсутній в івриті.

В івриті є багато арабських запозичень. Одним із прикладів є арабське слово *adiib*, що означає ввічливий. У сучасному івриті слово **אדיב** має точно таке ж значення (Kutscher, 1982, с.209). Іншим прикладом є слово «сховище»- **מחסן** (*mahsan*), яке було інтегровано на основі семантичної близькості до івриту (Saenz-Badillos, 2004, с.271). Велика кількість арабських запозичених слів увійшла до івриту в середні віки. Більшість цих слів увійшли в пізнішу інтелектуальну традицію, наприклад: **מרכז**- центр , **הנדסה**-інженерія , **אופק**-горизонт. Також це такі слова як **כרף**, **תאריך**, **ואללה** і багато тих , що позначають їжу : **חמוס**, **פלאפל**. Прямий вплив сучасної стандартної арабської мови на іврит було обмежено, а причина в тому, звідки походить більшість діячів відродження івриту. Це діячі зі Східної Європи, і жодних знань про арабську на той момент не було.

Те саме стосується більшості ранніх івритських письменників. Важливо зазначити, що це було лише 1988 році, коли арабську почали викладати як обов'язковий предмет у народних (єврейських) школах. В Ізраїлі це рішення було прийнято лише частково реалізовано, проте Еліезер Бен-Єгуда виступав за широке запозичення з арабських слів та слів з інших семітських мов. Йому вдалося запозичити невелику кількісит слів на той момент : רשמי- офіційний, רציני- серйозний, מברק-телеграма. Проте з часів Бен-Єгуди численні арабські слова увійшли до івриту. Деякі з них є міжнародними запозиченнями, такими як інтифада, джихад і Хезболла. Термін інтифада спочатку був відхилений в Ізраїлі на офіційному рівні. Його замінили різними словами, такими як הפרעות סדר- «порушення порядку», מהומות -«бунти», מאורעות- «події» та מרד- «повстання». Генеральний директор ізраїльського телерадіомовного органу Урі Порат фактично заборонив використання інтифади, стверджуючи, що її «встановили ворожі елементи» (див. газету 29 "קל העיר" липня 1988 р., стор. 9) (Khan,2013, с.150-151). Лінгвістична боротьба за придушення терміну інтифада зазнала невдачі, і це слово стало широко вживаним в івриті, в тому числі в ЗМІ. Слід зазначити, що установи, а також окремі особи постійно намагаються замінити арабські слова словами на івриті.

Арамейська також мала значний вплив на іврит і, ймовірно, є найважливішим неєврейським джерелом сучасного івриту. Це можна проілюструвати словами, пов'язаними з батьківством і сім'єю. Слова «батько» й «мати» мають арамейське походження- אבא та אמה. Це також стосується дідуся та бабусі, סבא і סבתא (Kutscher, 1982, с.207). Якби серед семітських мов не знайшлося прийнятних слів, дослідники сучасного івриту могли б звернутися до європейських мов — передусім грецької та латинської.

Прикладами грецьких запозичених слів у сучасній івриті є слова «основа» і «пара», відповідно בסיס (основа) і זוג (пара), які широко використовуються як у цивільному контексті (Kutschner, 1982, с.138). Іншим прикладом є слово אמבטיה, що перекладається як «ванна кімната (Cohen, 1992, с.261). Грецький вплив на іврит можна чітко побачити в сотнях запозичених слів, які останній включив. Багато з цих грецьких

слів увійшли до рабиністичного івриту як технічні терміни, щоб виразити поняття, яких не існувало в Біблії. Приклади включають слова як «прокурор» - פּרוֹקֵטוֹר : від грецького *parakletos*, а також слово, що означає «повітря» אַוּוּיִר , з грецького *aer*. Хоча іноді ми знаходимо, як і у випадку з грецькими, латинські технічні слова, які потрапили до рабиністичного івриту, їх небагато в порівнянні з грецькими словами. Ми також знаходимо нові жіночі форми. Але ми не можемо дізнатися, чи ці «нові» форми представляють справжню інновацію, чи це були біблійні слова на івриті, які випадково не використовувалися в Біблії (Hoffman, 2004, с. 179).

Аккадська – це мова вавилонян і асирійців виглядає як одне з найважливіших джерел іноземних запозичень у івриті. Месопотамська (тобто шумеро-вавилонно-асирійська) цивілізація мала величезний культурний вплив на сусідні країни. До періоду Ель-Амарна аккадська мова стала лінгва франка всього Близького Сходу. У першому тисячолітті до н. дуже інтенсивними були контакти вавилонян і асирійців з Палестиною. Тому здається очевидним, що технічні терміни повинні були широко запозичуватися не лише в царині управління та війни, але також у сферах ремесел, торгівлі, посуду, права тощо. Це запозичення було зроблено не лише ізраїльтянами, а й ханааней, арамеї та інші. Запозичення з аккадської включають такі слова, як לְפֶתַח «спочатку «порт», сьогодні район», סֵפֶר «буква», сьогодні «книга». Особливо цікавим є випадок מְסֻבֵּן «людина, що належить до певного соціального класу», сьогодні «бідний». З аккадської це слово також проникло в арамейську, яка передала його в арабську. Через арабську воно зрештою дійшло до французької (*mesquin*), італійської (*meschino*) та інших мов. Інші аккадські запозичені слова включають פֶּהַח «правитель», סְרִיס «євнух» שָׁגֵל «цариця, наложниця», מְדָה «податки», מְחִיר «ціна». Назви місяців, які і досі вживані сьогодні (גִּיטָן, אֶדָר, כֶּסֶלּוֹ), мають шумерсько-аккадське походження (Hoffman, 2004, с. 48). Аккадська також була засобом передачі шумерських запозичених слів оскільки шумерська це несемітська мова, яка застосовувалася вавилонянами та асирійцями навіть після того, як вона вимерла в Месопотамії як розмовна мова. Приклади шумерських запозичень: шофар-שׁוֹפָר, писар-מִפְסָרֵן, стілець-כֶּסֶא, фермер-אֶכָר, ремісник-אֶמָן.

З часом англійська мова також залишила свій слід на побутовому словнику івриту. Це найчисленніша група запозичень, що пов'язано з домінуючим впливом англійської мови у світі. Англійські слова запозичуються для позначення нових концепцій, технологій, продуктів та культурних явищ. Наприклад: комп'ютер (כּוּמְפּוּטֵר), інтернет (אינטרנט), телефон (טלפון), футбол (כדורגל), телевізор (טלוויזיה).

Іншомовні запозичення мають значний вплив на мову іврит:

1. Збагачення словникового запасу: завдяки запозиченням мова іврит постійно збагачується новими словами та поняттями, що робить її більш гнучкою та динамічною.
2. Зміна мовної структури: запозичені слова можуть впливати на граматику та синтаксис мови, сприяючи її розвитку та еволюції.
3. Віддзеркалення культурних змін: іншомовні запозичення відображають культурні зміни та впливи, які зазнає суспільство, демонструючи його відкритість до світу.

Висновки до Розділу 2

Іноземні запозичені слова відіграють важливу роль у розвитку та функціонуванні сучасного івриту. Вони збагачують словниковий запас, впливають на граматичну структуру і відображають культурні зміни, що відбуваються в суспільстві. Запозичення в іврит приходять із найрізноманітніших мов, включно з арабською, арамейською, грецькою, латинською, аккадською та англійською. Завдяки запозиченням іврит постійно набуває нових слів і понять, що робить його більш гнучкою і динамічною мовою. Іншомовні запозичення впливають на граматику та синтаксис мови і сприяють її розвитку та еволюції. Запозичені слова відображають культурні зміни та впливи, яких зазнає суспільство, і свідчать про те, що воно відкрите до світу. Важливо зазначити, що процес запозичення - це природне явище, притаманне всім мовам. Він демонструє динамічну природу мови та її здатність адаптуватися до нових реалій. Вивчення

іншомовних запозичень в івриті - важлива галузь лінгвістики, що дає змогу краще зрозуміти розвиток мови та її місце в сучасному світі.

ВИСНОВКИ

Повсякденна мова івриту – це не просто набір слів, що використовуються в повсякденному житті. Це скарбниця, що розкриває особливості ізраїльської історії, культури та суспільства. Вивчення цих слів не тільки дасть вам змогу глибше зрозуміти мову, а й занурить вас в унікальний світ ізраїльського суспільства.

Вона сягає корінням у глибину століть і відображає еволюцію мови і народу, а також соціальну структуру і динаміку ізраїльського суспільства. Мова, що використовується різними соціальними групами, професіями і регіонами, дає уявлення про життя і спосіб мислення людей. Слова, що позначають предмети побуту, одяг, їжу, ремесла і традиції, пов'язані з історичними подіями, культурними впливами і соціальними змінами. Повсякденні терміни на івриті – це не просто назви, а й культурні коди, що розкривають цінності, переконання і звичаї ізраїльтян. Наприклад, аналіз термінів, пов'язаних із сімейними відносинами, дає уявлення про важливість сім'ї в ізраїльській культурі. Вивчення повсякденної івритської термінології становить не тільки академічний інтерес. Це важлива царина досліджень, що сприяє збереженню і розвитку мови. Аналіз повсякденних термінів допомагає лінгвістам краще зрозуміти структуру і функції івриту, а їхнє вивчення не тільки сприяє розширенню словникового запасу носіїв мови, а й дає змогу іноземцям глибше вивчати іврит. Збереження і вивчення цих термінів – важливе завдання для підтримання самобутності та унікальності Ізраїлю. Повсякденна термінологія постійно змінюється й оновлюється, що ускладнює систематичне вивчення. У нашій роботі ми дослідили широкий спектр побутових термінів, що охоплюють різні сфери життя, такі як їжа, одяг, житло, сім'я, традиції, ремесла тощо. Проаналізували значення, етимологію, граматичні особливості та вживання цих термінів, виявили зв'язки між побутовою термінологією та іншими лексичними пластами мови івриту, простежили історію розвитку побутової термінології івриту від давніх часів до сучасності, визначили вплив різних історичних подій, культурних

впливів та соціальних змін на формування та еволюцію побутових термінів, проаналізували зміни в значенні та вживанні цих термінів протягом часу. Також розробили чітку та логічну класифікацію побутових термінів івриту на основі їх семантики, функціональних особливостей та сфер вживання. Ця класифікація може бути використана для систематизації та полегшення вивчення побутової термінології івриту. До того ж, було досліджено запозичення з інших мов у сучасній побутовій термінології івриту, визначено їх джерела та причини їхнього проникнення в мову.

АНОТАЦІЯ

סיכום

לנושא המונחים היומיומיים בשפה העברית ישנה חשיבות רבה הן מבחינה מחקרית והן מבחינה תרבותית. מחקר מעמיק של תחום זה יכול לתרום רבות להבנה מעמיקה יותר של השפה העברית, התפתחותה והשימוש בה בחיי היומיום. כמו כן, הבנת משמעותם התרבותית של מונחים אלו יכולה לשפוך אור על הזהות הישראלית ועל המאפיינים הייחודיים של החברה הישראלית. עבודה זו מוקדשת לחקר יחידות השפה המשמשות בתקשורת היומיומית בעברית. העבודה היא מדעית ומחקרית. הוא מבוסס על ניתוח מקורות ספרותיים, כמו גם על תצפיות של המחבר עצמו. מטרת העבודה היא לחקור את היחידות הלשוניות המשמשות בתקשורת היומיומית בעברית, לזהות את תכונותיהן, לנתח את התפתחותן ומשמעותן התרבותית. השפה העברית היא שפה דינמית ומתפתחת, המושפעת לאורך ההיסטוריה מגורמים תרבותיים, פוליטיים וחברתיים. אחד הביטויים הבולטים להתפתחות זו הוא תחום המונחים היומיומיים, או כפי שהם מכונים בעברית: "מונחים שגרתיים", "מונחים ביתיים" או "מונחים כלליים". מונחים אלו משמשים אותנו בתקשורת יומיומית, ומשקפים את האופן שבו אנו תופסים את העולם ואת המציאות סביבנו. עבודה זו הצגנו ניתוח מעמיק של המונחים היומיומיים בשפה העברית, תוך התמקדות בהיבטים הבאים: הגדרת מונחים יומיומיים, מהם המאפיינים הייחודיים של מונחים אלו, כיצד הם נבדלים מסוגים אחרים של מילים בשפה העברית, כיצד אנו משתמשים במונחים אלו בחיי היומיום, מהם ההקשרים השונים שבהם הם מופיעים, כיצד התפתחו מונחים אלו לאורך זמן, מהם הגורמים שהשפיעו על התפתחותם, משמעות תרבותית של מונחים יומיומיים כיצד הם תורמים להבנת הזהות הישראלית. העבודה שלנו תתבסס על מגוון מקורות מידע, ביניהם: מילונים עבריים מקיפים, פתבי הקוֹדֶש, מאמרים אקדמיים העוסקים בשפה העברית, ובפרט בתחום הלקסיקולוגיה והסמנטיקה תוצאות מחקר זה יכולות לשמש ללימוד השפה העברית, כמו גם להבנת התרבות הישראלית. תוצאות מחקר זה יכולות לשמש ללימוד השפה העברית, כמו גם להבנת התרבות הישראלית.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. - Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. - 232 с., іл.
- Вакуленко Максим Олегович Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз: [монографія] / М. О. Вакуленко. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. – 361 с.
- Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кримець О.М. В19 Фахова українська мова: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
- Ділова мова Волині і Наддніпрянщини XVII ст. / за ред. В. В. Німчука. Київ, 2012. 318 с.
- Карабан В.І. Переклад англomовної наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанровостилістичні проблеми. Вінниця. 2004. 576 с.
- Мацько Л. І. та ін. Стилiстика української мови: підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
- Студентські лінгвістичні студії: Збірник статей. – Вип. 12. Відп. за випуск В. М. Титаренко, Л. В. Ящук. – Житомир, 2021. – 165 с.
- Таланчук П. Пріоритетні завдання освітян у розвитку української науково-технічної термінології / П. Таланчук, В. Гондюл, Ю. Щербина // Науково-технічне слово, 1995, № 1. – С. 31-35.
- Українська мова: Енциклопедія / редкол. В. Русанівський, О.Тараненко та ін. Київ : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. Бажана, 2004. 824 с.
- Українська мова : Енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова), Зяблюк М. П. та ін. Київ, 2004. 824 с.
- Англійською мовою:
- Cohen, Mazal (1992): Hebrew – What a Language! Academon. Jerusalem.
- Geoffrey Khan, (2013) Encyclopedia of hebrew language and linguistics.

- Felber H. Terminology Manual / H. Felber. – Paris : UNESCO ; Infoterm, 2002. – 426 p
- Ross, Allen P. Introducing Biblical Hebrew, Baker Academic, 2001
- Itai, A., & Wintner, S. (2008). Language resources for Hebrew. Language Resources and Evaluation, 42(1), 75–98. <https://doi.org/10.1007/s10579-007-9050-8>
- J. Smith "The Role of Everyday Terminology in Language and Culture". Journal of Linguistic Anthropology, 2018
- Joel M. Hoffman /In the beginning: a short history of the Hebrew language ,2004 by New York University-278p.
- Jack Fellman: The Revival of a Classical Tongue: Eliezer Ben- Yehuda and the Modern Hebrew Language 1978,-151 p
- Kutscher, Eduard Yechezkel (1982): A History of the Hebrew Language. The Magnes Press. Jerusalem.

הַשָּׂפָה הָעִבְרִית, הַשָּׂפָה הַיְהוּדִית, אֶתֶר הָאֵנְצִיקְלוֹפֵדִיָּה הַיְהוּדִית, *Портал електронної єврейської енциклопедії російською мовою . Іврит. Відновлено з : <https://eleven.co.il/jewish-languages/hebrew/11675/>*

הַעֲבְרִית לְלִשׁוֹן הָאֲקָדְמִיָּה – *Відновлено з : <https://en.hebrew-academy.org.il/birth-of-a-word/>*